

Mýralíf

Endurheimt votlendis og líffræðilegrar fjölbreytni

Ársfundur LIFE á Íslandi
Norræna húsið 28. maí 2026
Ragnheiður I. Þórarinsdóttir

LIFE Ársfundur
Norræna húsið
28. maí 2026

Mýralíf
Bjóðum fuglum heim

Hvað er Mýralíf - Peatland LIFEline?

Heildarfjárhæð: 8.023.208 € / 1,15 milljarðar ISK

LIFE-styrkur (75%): 6.017.406 € / 860.500.000 ISK

Mýralíf er fyrsta verkefnið í flokki náttúru og líffræðilegrar fjölbreytni sem fær LIFE-styrk á Íslandi

 66 MÁNUÐIR - september 2025 – febrúar 2031

Stjórnun verkefnis
Landbúnaðarháskóli Íslands

Samstarfsaðilar

Land og skógur

Náttúrufræðistofnun

Náttúruverndarstofnun

Fuglavernd

Hafrannsóknastofnun

Royal Society for the Protection of Birds

Náttúrufræðistofnun

Afhverju er votlendi mikilvægt?

Votlendi hefur mótað íslenskt landslag, fuglalíf, vatnabúskap og kolefnisbúskap í aldanna rás.

Frá landnámi hefur mýrlendi minnkað mikið

- Mór var nýttur sem eldsneyti
- Umfangsmikil framræsla til að auka beiti- og ræktarland (á síðari hluta 20. aldar)

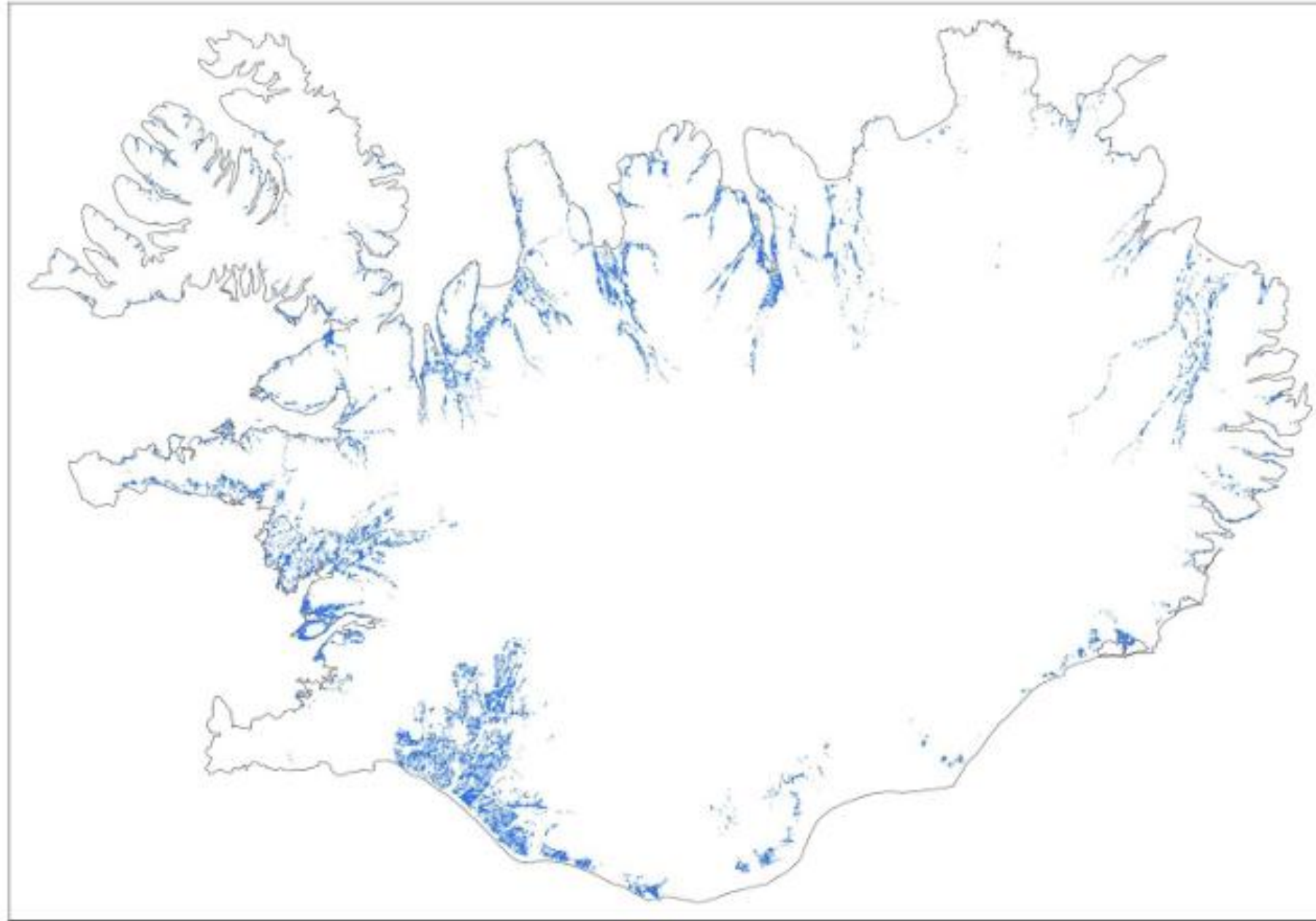
Í dag er talið að stór hluti (70%) íslensks mýrlendis hafi verið þurrkaður upp og að tugþúsundir kílómetra af skurðum (32.500 km) hafi verið grafnir.

- Hefur áhrif á líffræðilega fjölbreytni, búsvæði fugla og losun gróðurhúsalofttegunda.

Kort af skurðum á Íslandi 2021

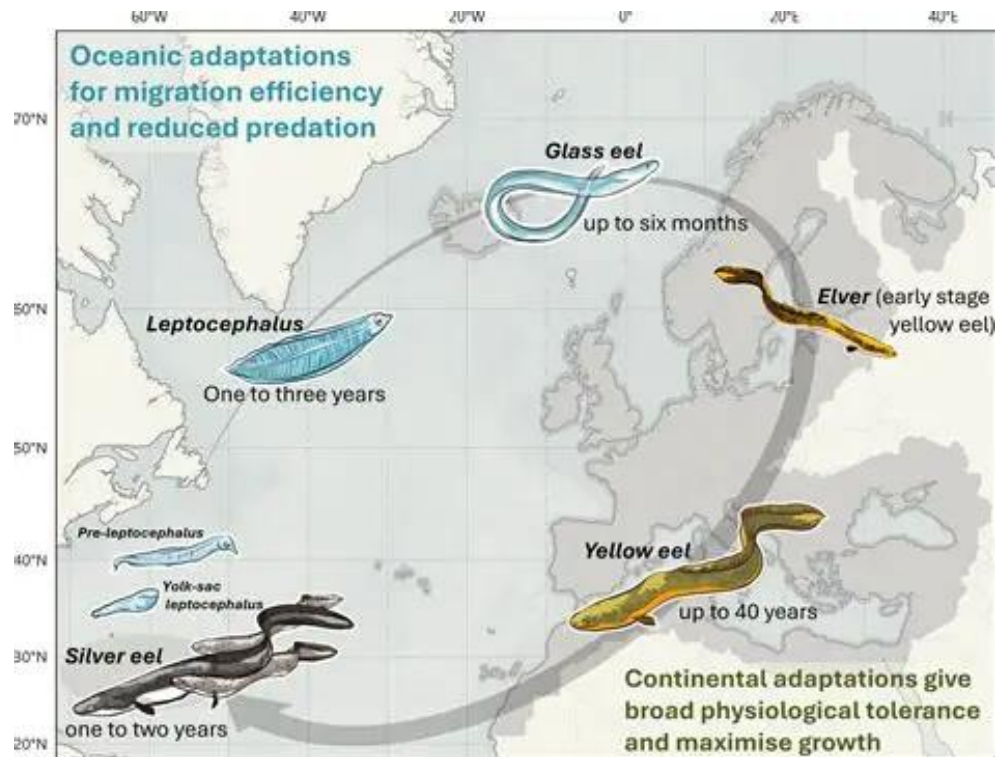
Heimild: Fanney Ósk Gísladóttir, Jón Guðmundsson, Sigmundur Helgi Brink og Björk Lárusdóttir, „Kortlagning skurða. Nýir skurðir og horfnir skurðir“, Landbúnaðarháskóli Íslands, *Rit LbhÍ*, nr.173, 2024.

19. mynd. Skurðakort 2021. Skurðirnir sem dregnir voru inn, samtals 32.377 km.

Alþjóðlegt samhengi

- Íslensk votlendi eru ekki aðeins mikilvæg fyrir Ísland
- Hluti af stærra vistkerfi sem nær langt út fyrir landsteinana.
- Farfuglar þekkja ekki landamæri.
- Tegundir sem verpa hér tengja Ísland við Evrópu, Afríku og norðurslóðir.

Samstarfsaðilar

Landbúnaðarháskóli Íslands leiðir verkefnið og sér meðal annars um verkefnisstjórn, þekkingaruppbyggingu og uppbyggingu VIP Hub.

Land og skógur hefur lykilhlutverk í framkvæmd endurheimtar.

Náttúrufræðistofnun kemur að vistgerðum, líffræðilegri vöktun og vísindalegum grunni.

Náttúruverndarstofnun tengir verkefnið við verndarsvæði og stjórnsýslu náttúruverndar.

Fuglavernd kemur með sérþekkingu á fuglalífi og miðlun.

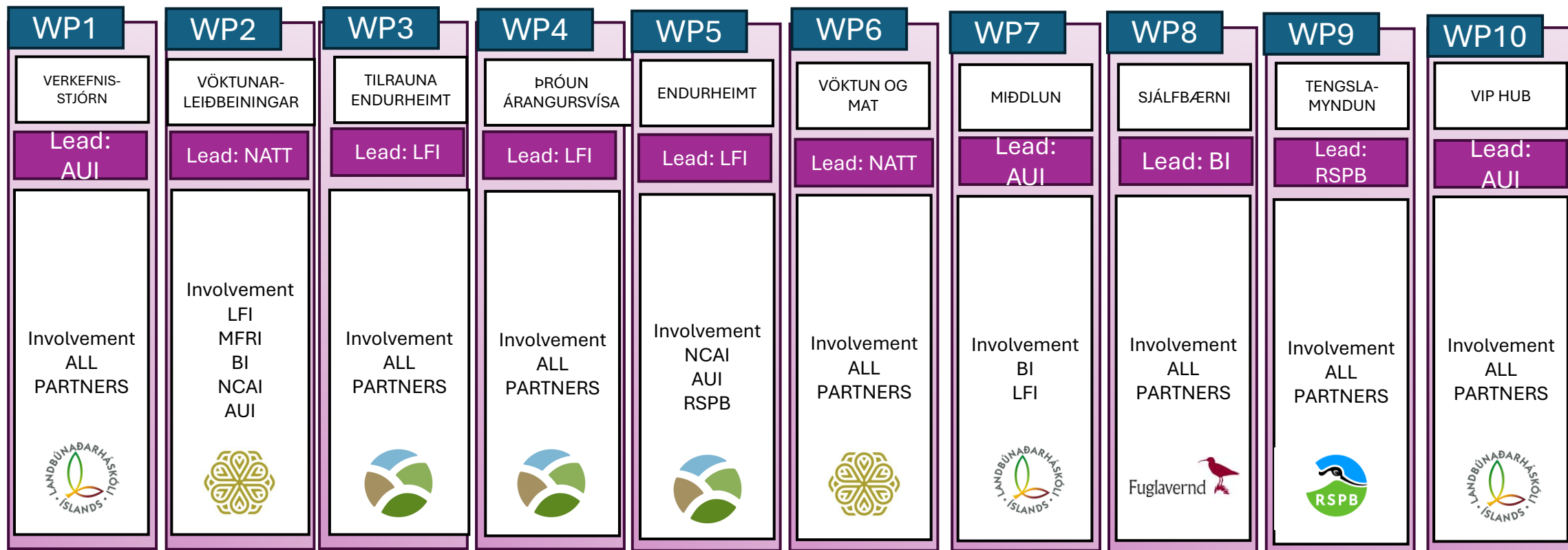
MARINE & FRESHWATER
RESEARCH INSTITUTE

Hafrannsóknastofnun styrkir vöktun vatnalífs og vistkerfa.

RSPB færir verkefninu mikilvæga alþjóðlega reynslu og tengslanet.

Vinnupakkar / verkþættir

Elisabeth Bernard, Arctic and land-use anthropologist.

Magnus Göransson, PhD. Plant biology.

Ingunn Sandra Arnþórsdóttir, Land reclamation and ecological restoration advisor

Ágústa Helgadóttir, Wetland ecologist

Aron Alexander Þorvarðarson, Ecologist and ornithologist

Bára Huld Beck, Environmental journalist

Zbig Karpowicz, PhD., Senior Flyway officer

Vöktun á endurheimtarsvæðum

Vöktun (Biotic):

- Gróður
- Fugla- og fiskalíf
- Búsvæði

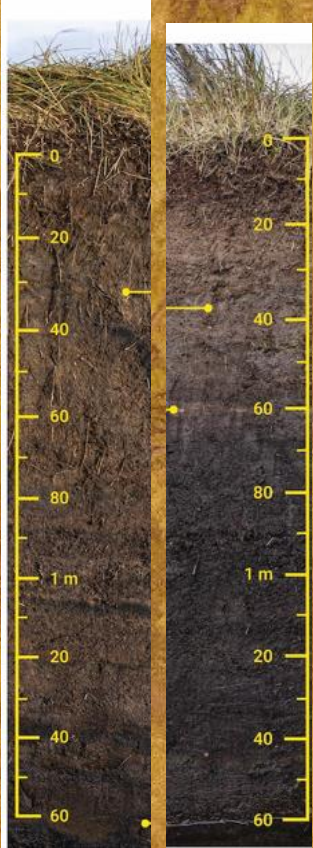
Vöktun (Abiotic):

- Vatnshæð
- Gasbúskapur
- Jarðvegsástand og efnafræðilegir eiginleikar
- Ástand vatns

Vöktun á endurheimtarsvæði
OG samanburðarsvæði

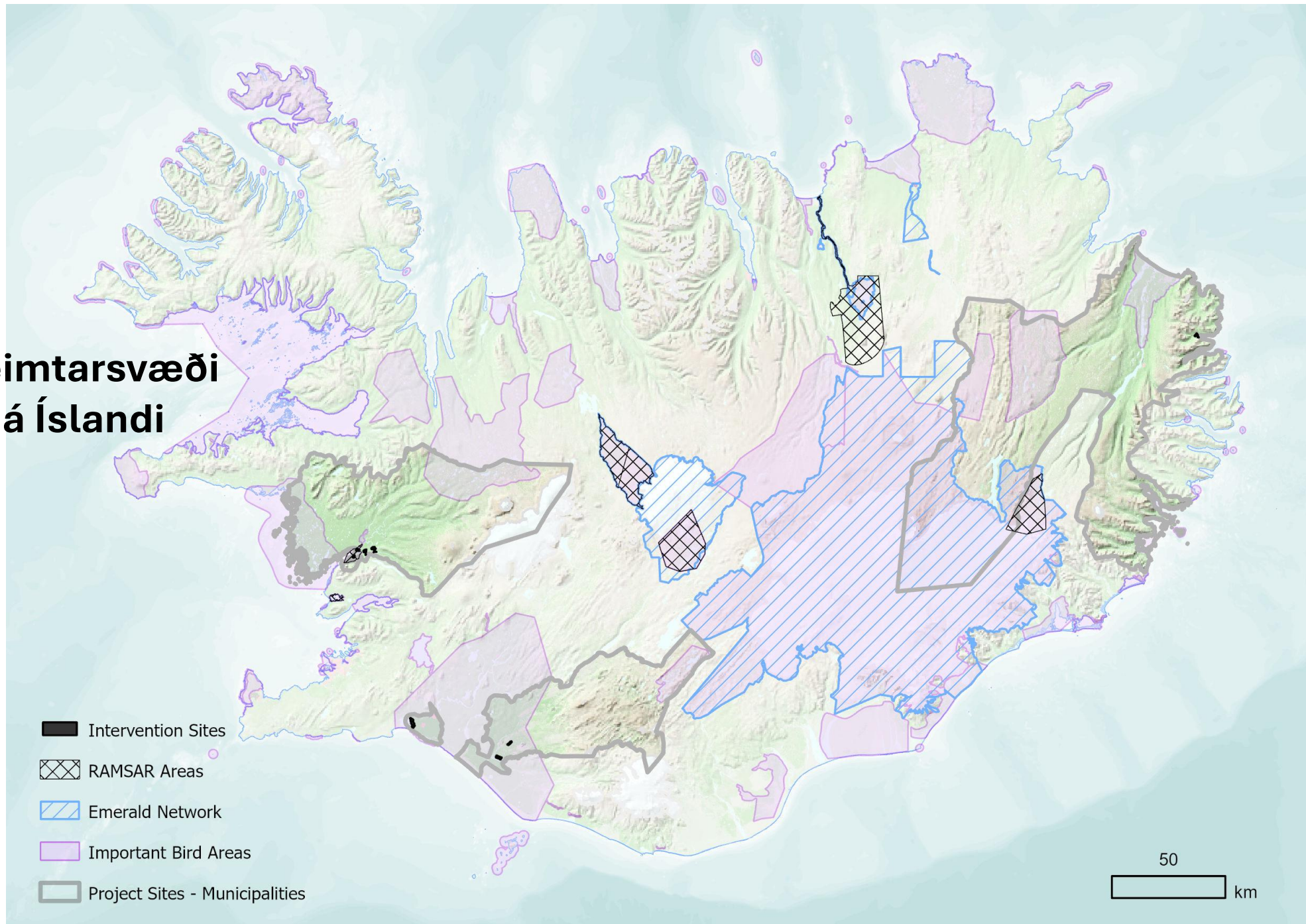

Framræst
Ekki framræst

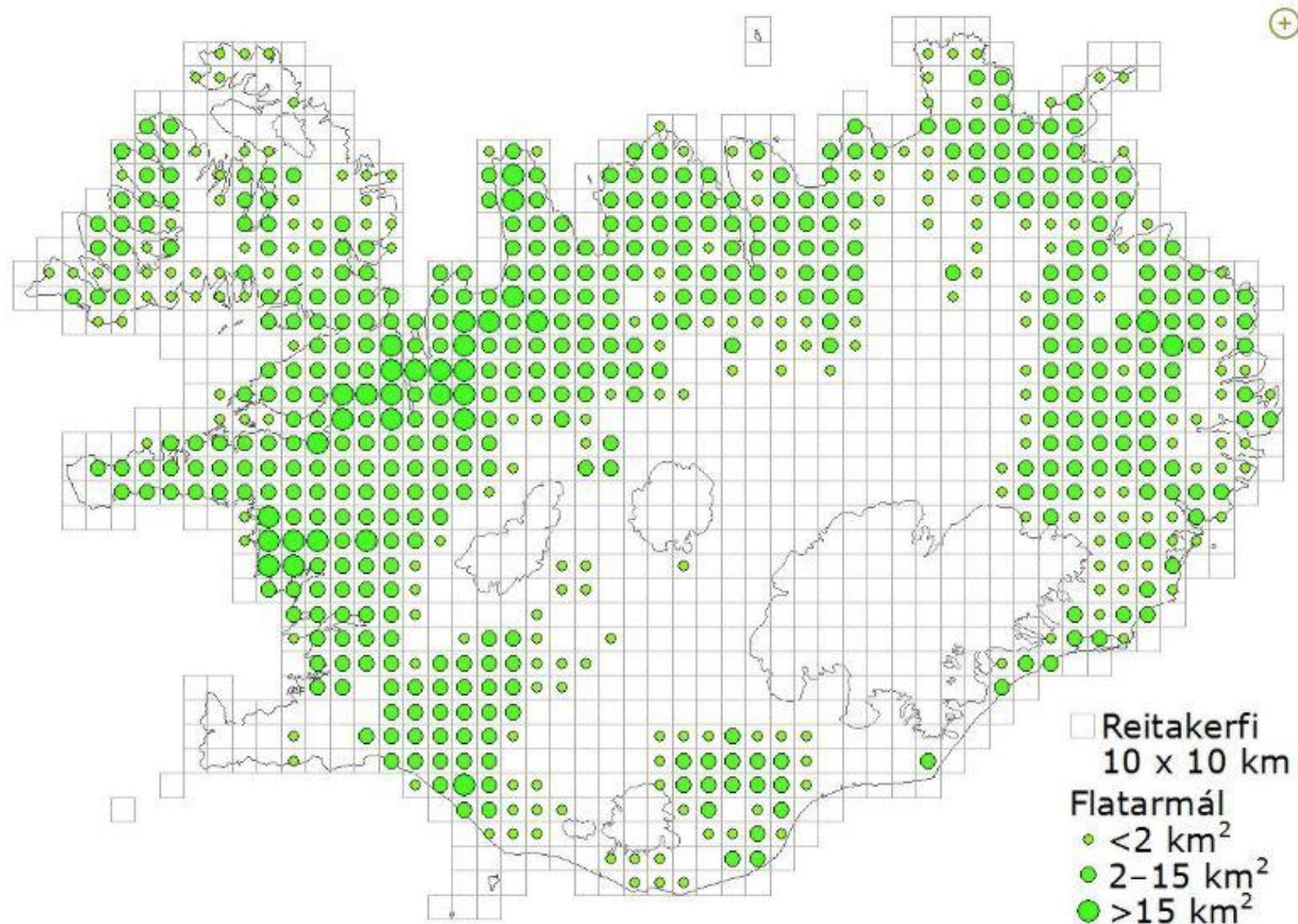
Endurheimtarsvæði Mýralífs á Íslandi

Verndargildi

Mjög hátt. Vistgerðin er á lista Bernarsamningsins frá 2014 yfir vistgerðir sem þarfnast verndar.

Starungsmýravist búsvæði

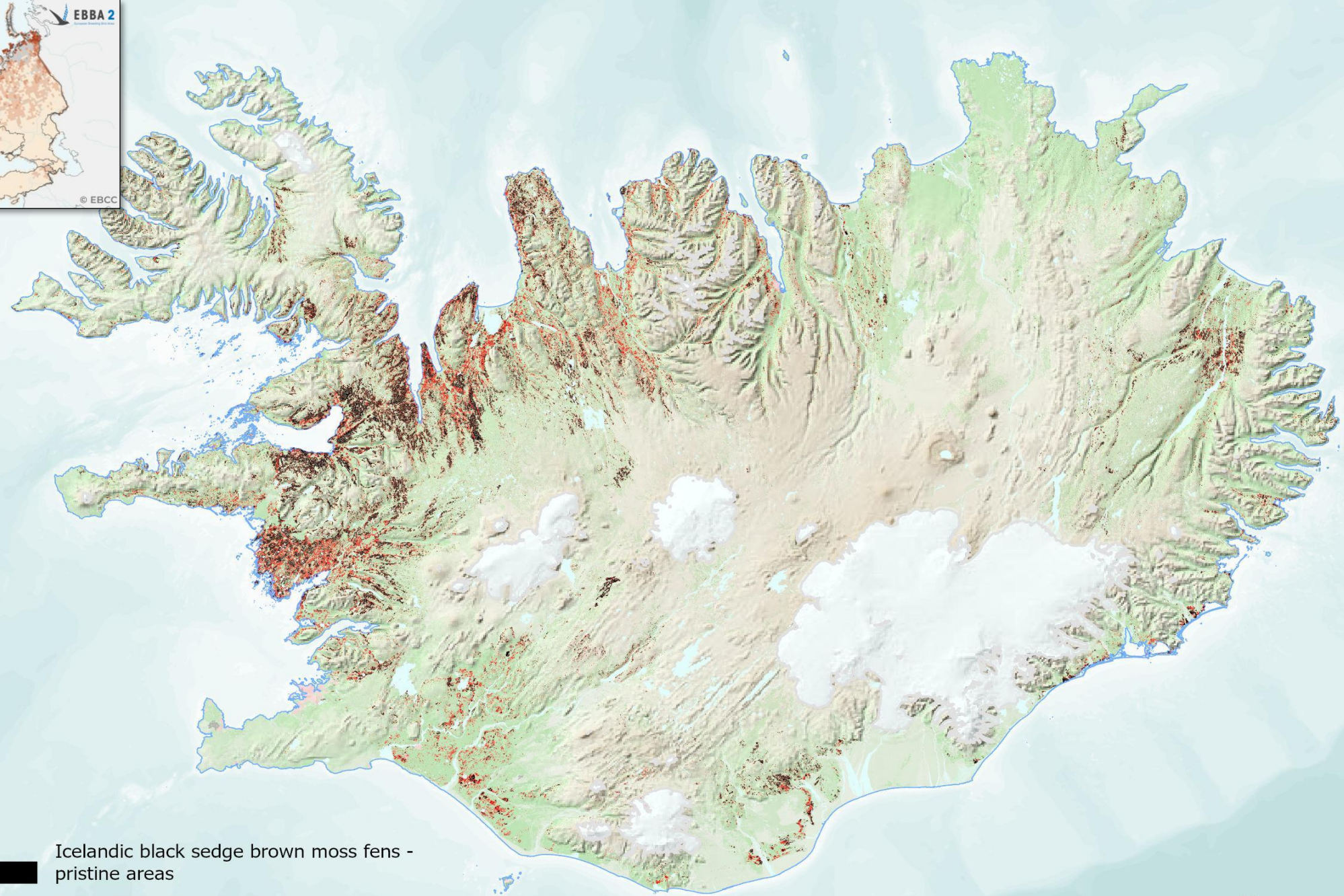
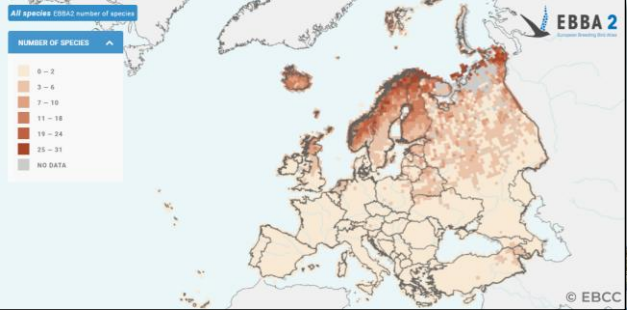
EU listi EUNIS D4.163

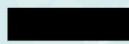
Kjarninn í verkefninu - mikilvæg

votlendisvistgerð – kolefnisbúskap og líffræðileg fjölbreytni

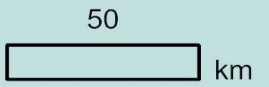
Ekki sama og starungsflóavist, sem er samt undir sama EUNIS-flokkun ásamt starungsmýravist: “Icelandic black-sedge-brown moss fens”.

Starungsmýravist er útbreidd en hún finnst í 56% landsreita. Flatarmál hennar reiknast um 3.200 km², óvissa nokkur, óglögg skil við líkar vistgerðir. – The habitat type is common in Iceland and is found within 56% of all grid squares. Its total area is estimated 3,200 km².

 Icelandic black sedge brown moss fens -
pristine areas

 Icelandic black sedge brown moss fens -
degraded areas

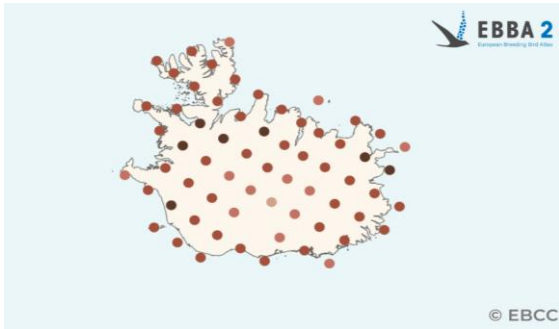
Lóuprællinn – *Calidris alpina*

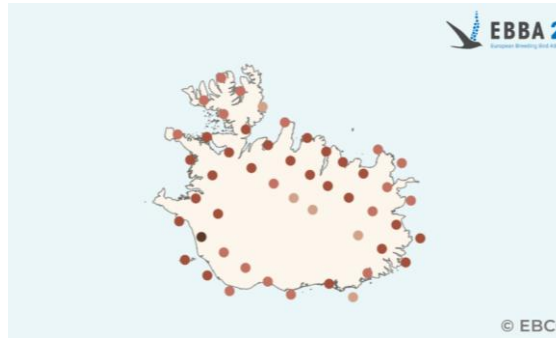
Jaðrakan – *Limosa limosa*

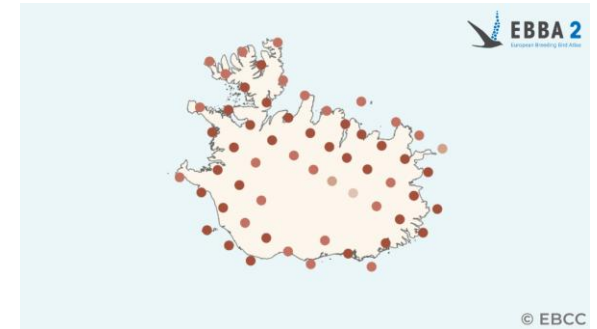
Stelkur – *Tringa totanus*

Válistaflokkun: VU (í nokkurri hættu)

Válistaflokkun: NT (í yfirvofandi hættu)

Válistaflokkun: VU (í nokkurri hættu)

5 tegundir
njóti góðs af
verkefninu

Áll – *Anguilla anguilla*

Válistaflokkun: Í bráðri
útrýmingarhættu

Spói – *Numenius phaeopus*

Válistaflokkun: í
nokkurri hættu

Markmið okkar eftir 10 ár

4,000+ Tonn
af CO₂eq/Year

200 einstaklingar
með aukna þekkingu
og færni

ná til
3,7 milljóna
einstaklinga á
næstu 10 árum

10,000 ha
Af starungsmýrarvist (EUNIS
D.4163) endurheimt á
næstu 10 árum

VERKEFNISTEYMI MÝRALÍF

90
STARFSMENN

8 SUMAR
STARFSMENN
RÁÐNIR 2026

17 NÝ STÖRF

8 STARFSMENN
TEKIÐ
NÁMSKEIÐ

33 NEMENDUR
MEÐ AUKNA
HÆFNI

Nemendur í MSc
námi við LBHÍ -
Endurheimt
vistkerfa
Vinnustofa um
vöktunar-
leiðbeiningar
Mýralífs,
í maí 2026.

ARFLEIÐIN

Volcanic Icelandic Peatland Hub

Náttúrufræðistofnun

MARINE & FRESHWATER
RESEARCH INSTITUTE

Fuglavernd

AFÖRN
THE TAILED
EAGLE

FAR
MIGR

ADFERDIR
STRATEGIES

STAGING & MIGRATION
PARFLUG & KÖMUSTADIR

FAHRENDI
KLEBBREI
HVAÐ ER
HVAÐ ER

REISAN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

LEIÐIN

FARFLUG
MIGRATION

FARFLUG
MIGRATION

STAGING & MIGRATION
FARFLUG & VÍÐKOMUSTADIR

FAVORABLE
MIGRATION

WINGS

WINGS

WINGS

Mýralíf er upphafið að nýjum innviðum fyrir endurheimt votlendis á Íslandi